

פרוטוקול מס' 139

מישיבת ועדת הכנסת
מיום ג', כ"ד בטבת תשל"ב - 11.1.72, בשעה 8.30

נ כ ח ו :

ר. ברקת - יושב-ראש הכנסת

חברי הוועדה:

י. ישעיהו - היו"ר
א. אבקוריון
ר. ארזי
י. בן-מאיר
מ. ברעם
י. גולן
מ. זר
י. נבון
מ. נסים
א. עופר
צ. צימרמן
א. רזיאל-נאור
י. רפאל
מ. שחל

מוזמנים:

ח. ליאור - מזכיר הכנסת
ק. ארן - סגן מזכיר הכנסת
ג. לורץ - המזכיר המיועד של הכנסת
ז. שר - היועץ המשפטי של הוועדה
א. בר-זכאי - משרד המשפטים

מזכירת הוועדה: מ. ברפי

רשמה: נ. רינגלר

- סדר-היום:
- א. קביעת הוועדה שתדון בהצעת החוק של חבר-הכנסת בנימין הלוי בנושא: חוק האזרחית (תיקון), תשל"ב - 1971;
 - ב. האם משמעות תקנה 12(א)(1) של התקנון בדבר "דיון בתלונות על חברי-הכנסת", חלה גם על תלונות האזרח על חבר-הכנסת; אם לאו;
 - ג. ערעורו של חבר-הכנסת י. בן-מאיר על החלטת יושב-ראש הכנסת והסגנים על אי-אישור הצעתו לסדר-היום בנושא: "מניעת עבודה והפלייתם לרעה של יהודים דתיים".

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. ישעיהו:

א. קביעת הוועדה שתדון בהצעת החוק של חבר-הכנסת בנימין הלוי בנושא: חוק האזרחות (תיקון), תשל"ב-1971

בישיבת הכנסת מיום י"ח בטבת תשל"ב - 5.1.72, הוחלט להטיל על ועדת הכנסת לקבוע את הוועדה שתדון בהצעת חוק של חבר-הכנסת בנימין הלוי בנושא: חוק האזרחות (תיקון), תשל"ב-1971.

הואיל וחוק האזרחות נדון בוועדת החוקה, מציע אני שגם חוק האזרחות (תיקון) יועבר לדיון בוועדת החוקה, חוק ומשפט.

הוחלט:

להעביר לדיון בוועדת החוקה, חוק ומשפט את הצעת החוק של חבר-הכנסת בנימין הלוי בנושא: חוק האזרחות (תיקון), תשל"ב-1971.

היו"ר י. ישעיהו:

ב. האם משמעות תקנה 12(א)(1) של התקנון בדבר דיון בתלונות על חברי-הכנסת, חלה גם על תלונות האזרח על חברי-הכנסת, אם לא?

רצוני להביא לידיעת חברי הוועדה שקיבלתי מכתב מאדם ששמו גזי חקק. העתקים ממכתב זה נשלחו לחברי-הכנסת רבים וכן לעתונאים רבים. המכתב הוא תלונה על חבר-הכנסת אורי אבנרי. על-פי התקנון, מסמכותה של ועדת הכנסת לברר תלונות על חברי-הכנסת. עד כמה שידוע לי מעולם לא הוגדר אם כוונת הסעיף בתקנון היא לתלונות חברי-הכנסת על חברי-הכנסת, או לתלונות האזרח על חברי-הכנסת.

כיוון שאין הגדרה כזו, חייב אני לבקש מהוועדה להחליט ולקבוע משמעות הוראת סעיף 12(א)(1) בה כתוב: "...העברת בקשות המוגשות לכנסת מן הציבור ליושב-ראש הכנסת או לוועדות המתאימות; דיון בתלונות על חברי-הכנסת; ..."; אני מבקש שנברר אם משמעות הוראה זו היא: שהאזרח יכול להגיש תלונה על חבר-הכנסת על דברים שהשטיע בכנסת.

אם נחליט שכן, אקריא את תוכן המכתב ונדון על התלונה. אינני רוצה להקריא עתה את תוכן המכתב, כי אינני רוצה שנדון לגופו של ענין בטרם נברר את משמעות ההוראה הנ"ל.

ר. ארזי:

אני מתאר לעצמי שכונת הסעיף היא דיון בתלונות של חברי-הכנסת על חברי-הכנסת. אני סבור כך כי לא ייתכן שכל אזרח יוכל לפנות לוועדת הכנסת בתלונה על חבר-הכנסת. יש 120 חברי-הכנסת בכנסת, על כל חבר-הכנסת יכולים להתלונן מתלוננים רבים. נציג שחבר-הכנסת חב כסף למישהו, כמו כל אדם אחר במדינה, האם יוכל האזרח לפנות בתלונה על כך לוועדת הכנסת? נדמה לי שהכוונה היתה למקרים בהם פגע חבר-הכנסת מעל בימת הכנסת בחבר-הכנסת אחר, או בסיעה כלשהי. זו האינטרפרטציה שלי, כי אינני יכול לתאר לעצמי שכל אזרח יהא רשאי לפנות בתלונה על חבר-הכנסת, בפרט כאשר הדברים לא הוגדרו. לא הוגדר בסעיף שהכוונה היא לגבי הופעתו של חבר-הכנסת בכנסת.

אני מניח שכונת הסעיף היתה לגבי תלונות של חברי-הכנסת, או של יושב-ראש הישיבה, על חברי-הכנסת. כבר היה לנו מקרה שיושב-ראש הישיבה - חבר-הכנסת ב.צ. קשת - פנה לוועדת הכנסת כיוון שחבר-הכנסת לא ציית להוראותיו.

א. עופר:

הפרוצדורה של סעיף זה אינה ברורה. אני מבין שאם זו תלונה של חברי-הכנסת, או של סיעה בכנסת על חברי-הכנסת - התלונה יכולה לבוא לדיון, אם לפי סעיף זה או סעיף אחר. ברור לי לגמרי שלא כל אחד יכול להגיש תלונה על חברי-הכנסת בלי בדיקה מוקדמת, והבירור יכול להיות רק על דבריו של חבר-הכנסת במליאה, או מחוץ לכנסת - אם חבר-הכנסת התפרץ בתפקידו כחבר-הכנסת למקום מסויים. היה מקרה בפתח-תקווה, ששני חברי-הכנסת ניצלו את העובדה שהם חברי-הכנסת וחשבו שיש להם זכויות יתר להכנס למקום מסויים. אם היה מקום לתלונה, יכלו לפנות בתלונה על כך שחבר-הכנסת ניצלו לרעה את מעמדם כחברי-הכנסת.

א. עופר:

צריכה להיות בדיקה מוקדמת של התלונה, אם התלונה לא קנטרנית, אם יש בה ממש ואם ברור שנעשה עוול למישהו - צריך למצוא פרוצדורה שתאפשר לאזרח שנפגע להתלונן על חבר-הכנסת, היות ולאזרח אין חסינות ואילו לחבר-הכנסת יש חסינות, כאשר חבר-הכנסת, תוך ניצול חסינותו, פגע באזרח. צריכה להיות פרוצדורה גם לגבי בירור תלונה, גם אם היועץ המשפטי לא שוכנע שיש להסיר חסינותו של חבר-הכנסת. הפרוצדורה צריכה להיות פשוטה יותר, אך ודאי לא ייתכן שהאזרח יפנה ישירות לוועדת הכנסת כאשר יש לו תלונה נגד חבר-הכנסת.

א. אנקוריון: ישנן שלוש אפשרויות: (א) תלונה של מוסד של הכנסת: יושב-ראש ועדה, ועדה, או יושב-ראש ישיבה של הכנסת - על כך אין חולקים. תלונה כזאת יכולה וצריכה לבוא לדיון לפני ועדת הכנסת;

(ב) תלונה של חבר-הכנסת על חבר-הכנסת. אם התלונה היא לגבי התנהגותו של חבר-הכנסת הנילוון, נדמה לי שיש מקום להביא תלונה זו לפני ועדת הכנסת;

(ג) תלונות האזרח על חברי-הכנסת. אני נוטה בעניין זה להרחיב תוך כדי צמצום, כלומר: הצמצום הוא שתלונה יכולה לבוא רק לגבי התנהגותו של חבר-הכנסת, ולא לגבי התנהגותו כאזרח שהוא חבר-הכנסת, ואז אין צורך לאפשר לאזרח להתלונן. החסינות של חבר-הכנסת קיימת ומחייבת.

מהי התנהגותו של חבר-הכנסת? - פה יכולה להיות גישה רחבה יותר, או גישה צרה יותר. אני מסכים שהתלונה לא יכולה להיות מונחת ישר על שולחן ועדת הכנסת, וההחלטה הפורמליטרית אם יש מקום להגשת התלונה צריכה להיות בידי יושב-ראש הוועדה, או בידי מוסד נוסף שיוקם לעניין זה.

ד. ארזי: אולי בידי ועדת אתיקה?

א. אנקוריון: לגבי הוויכוח על ועדת אתיקה, אני בעד הקמת ועדת אתיקה, אבל ועדת אתיקה איננה מוסד פרלמנטרי, היא תהיה מוסד שידון לגופם של העניינים. לעת עתה אנו יכולים לצאת מתוך הנחה שהמוסד שידון בתלונות אלו יהיה ועדת הכנסת. אינני רוצה לערבב עניין בעניין.

העקרון שלי הוא: אם יש קובלנה על חבר-הכנסת והקובלנה נוגעת להתנהגותו כחבר-הכנסת, להבדיל מכל ענייניו הפרטיים של חבר-הכנסת כאזרח, אני בעד זה שכן יהיה פתח להגשת קובלנה של האזרח על חברי-הכנסת.

י. רפאל: אם יושב-ראש הוועדה מביא לידיעת חברי הוועדה קיומו של מכתב מסויים, יש כבר אקטואליות; אם מכתב מסויים איננו קיים, מה פתאום מביא יושב-ראש הוועדה נושא זה לדיון?

היו"ר י. ישעיהו: אמרתי שיש מכתב, ציינתי מי הכותב ומה התלונה, וזאת כדי שלא תטענו שאנו דנים על נושא מופשט.

לנוחיות הדיון מציע אני שלא נזכיר לא את המתלונן ולא את הנילוון, אלא נדון לגופו של עניין.

י. רפאל: שלחו אלי העתק ממכתב זה. במכתב זה יש תלונה על חבר-הכנסת בקשר לדברים שאמר בכנסת. כאשר חבר-הכנסת מדבר בכנסת ודאי שיש לו חסינות.

י. בן-מאיר: חסינות אבסולוטית.

י. רפאל: אינני מבין מה מציע פה יושב-ראש הוועדה לדיון. יושב-ראש הוועדה יכול להביא לדיון תלונה על חבר-הכנסת לגבי מעשה שעשה אותו חבר-הכנסת מחוץ לכנסת.

היו"ר י. ישעיהו: זו אותה חסינות.

י. רפאל:

זו אינה אותה חסינות. דברים שאומר חבר-הכנסת מעל בימת הכנסת יש לו ללא ספק חסינות מוחלטת. הדוגמה איננה דוגמה. יכול להיות שיושב-ראש הוועדה יכול להציג באופן תיאורטי שאלה כזו. סדר-היום שלנו כל כך עמוס ואיננו מגיעים אף פעם למיצוי כל הנושאים שבסדר-היום, אז למה להביא לפנינו נושאים תיאורטיים?

היו"ר י. ישעיהו:

חסינות חברי-הכנסת חלה בתוך הכנסת ומחוצה לה באותה מידה. סעיף 1(א) של חוק חסינות חברי-הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם אומר: "חבר-הכנסת לא ישא באחריות פלילית או אזרחית, ויהיה חסין בפני כל פעולה משפטית, בשל הצבעה, או בשל הבעת דעה בעל פה או בכתב, או בשל מעשה שעשה - בכנסת או מחוצה לה - ...".

לדעת, השאלה היא: האם "דיון בתלונות על חברי-הכנסת" חל על תלונות האזרח על חברי-הכנסת, אם לאו. אם יתברר שהכוונה היא רק לגבי תלונות של חברי-הכנסת על חברי-הכנסת - לא יהיה בכלל על מה לדון; אם נגיע למסקנה שהמשמעות היא שגם אזרח יוכל להתלונן על חבר-הכנסת - נדון לגבי אילו מקרים דבריו ומעשיו של חבר-הכנסת הם בתחום החסינות, ולגבי אילו מקרים - אינם בתחום החסינות.

אינני יכול לקבל את דעתו של חבר-הכנסת רפאל שאין לדון בשאלה זו כיוון שסדר-היום של הוועדה גדוש, כי הפנייה קיימת: חבר-הכנסת הראל העלה את השאלה בישיבה הקודמת, כך שאין לסעון שהשאלה אינה קיימת. השאלה עומדת על סדר היום של הוועדה והיא תועלה לדיון באחת מישיבות הוועדה.

סוכם:

לדון בשאלה: האם משמעות תקנה 12(א)(1) של התקנון, בדבר "דיון בתלונות על חברי-הכנסת", חלה גם על תלונות האזרח על חברי-הכנסת, אם לאו.

היו"ר י. ישעיהו:

ג. ערעורו של חבר-הכנסת י. בן-מאיר על החלטת יושב-ראש הכנסת והסגנים על אי-אישור הצעתו לסדר-היום בנושא: "מניעת עבודה והפלייתם לרעה של יהודים דתיים"

ר. ברקת:

קיבלנו ערעורו של חבר-הכנסת י. בן-מאיר על החלטת יושב-ראש הכנסת והסגנים שלא להכיר בדחיפות הצעתו לסדר-היום בנושא: "מניעת עבודה והפלייתם לרעה של יהודים דתיים". בהתאם לתקנון חייב אני להעביר כל ערעור ליושב-ראש ועדת הכנסת.

אולם, רוצה אני לבקש מוועדת הכנסת לדחות את הערעור על הסף מבלי לשמוע נימוקים. הסיבה לבקשתי זו היא פשוטה: המדובר בנושא הנמצא בדיון אינטנסיבי בוועדת הפנים של הכנסת בעקבות שלוש הצעות לסדר-היום של שלושה חברי-הכנסת, ביניהם חבר-הכנסת המר.

דנו בענין זה בוועדת הכנסת וחזרנו ודנו בנושא זה מספר פעמים בישיבות יושב-ראש הכנסת והסגנים. אני מניח שוועדת הכנסת תרצה להיות שותפת לדאגה הקיימת אצלנו: והיא: לשמור על הסדר הטוב של עבודת הכנסת ולא לגרום לשיבושים בעבודה התקינה. הנושא הוא: אם ועדה מוועדות הכנסת דנה בנושא מסויים, לאחר שהנושא הועבר אליה לדיון על-ידי מליאת הכנסת - יש להבחין בין נושא שהכנסת פתחה בדיון בו לפי יוזמתה היא, ובמקרה זה חייבים לדון בנושא; לבין נושא שהועבר על-ידי מליאת הכנסת לוועדה. ברור הוא שכל עוד הוועדה דנה בנושא זה אסור לנו לאפשר לחבר-הכנסת להעלות נושא זה לדיון במליאת הכנסת.

לכן מבקש אני לדחות את הערעור על הסף.

י. בן-מאיר:

ברשותו של יושב-ראש הכנסת, חושב אני שיש כאן אי הבנה. הצעתי לסדר-היום איננה מתייחסת לנושא שנמצא בדיון בכנסת. יש להבדיל פה בין שני הנושאים, הם קשורים זה בזה, אך אין זה אותו נושא.

י. בן-מאיר:

נדון בכנסת נושא הנקרא: היתרי עבודה בשבת. יש חוק שעות עבודה ומנוחה האוסר העסקת עובדים בשבת ורק שר העבודה רשאי לתת היתר לעבוד בשבת. אינני יודע לאיזו הצעה מתכוון חבר-הכנסת המר. הנושא של היתרי עבודה בשבת הוא נושא אחד; אני העליתי נושא של מדיניות משרד ממשלתי - שדה התעופה לוד - המסרב לקבל לעבודה יהודים שאינם מוכנים לחתום מראש שיעבדו בשבת. אלה הם שני נושאים נפרדים לחלוטין. מה פירושו של היתר עבודה בשבת? - ההיתר ניתן רק אם העובד מסכים, אבל החוק אומר שגם אם העובד מסכים אסור להעסיק אותו בשבת. זה סיפור אחר; נושא הצעת לסדר-היום הוא נושא לגמרי אחר - נוצר מצב שמונעים מראש ממות אלפי יהודים אפשרות להתקבל לעבודה.

אני מציע שנתייחס קודם כל לדחייה על הסף ואחר-כך נסביר מדוע הצעתי לסדר-היום דחופה.

ג. ברקת:
זהו בדיוק אותו נושא העומד לדיון בוועדת הפנים - ענין שדה התעופה לוד, ענין יהודי גרוזיה.

י. בן-מאיר:
ההצעה לסדר-היום בענין יהודי גרוזיה לא התייחסה לעבודה בשבת. הנושא שאני מציע אינו מדבר כלל על עולי גרוזיה.

היו"ר י. ישעיהו:
יושב-ראש הכנסת תובע מאיתנו שנקבל את הצעתו לדחות את הערעור על עצם ההצעה על הסף, בהתאם לסעיף 71D של התקנון.

מהו הנושא העומד לדיון בוועדת הפנים?

ג. ברקת:
נושא ההצעה לסדר-היום של חבר-הכנסת בן-מאיר הוא: "מניעת עבודה והפלייתם לרעה של יהודים דתיים". הנושא הזה, אם בדיוק לפי הניסוח הזה או לא בדיוק לפי הניסוח הזה או לא בדיוק לפי הניסוח המר, ורדיגר ולורנץ. אינני יודע מהו נוסח הצעתם, אך ברור לי, לאחר שדיברתי אתמול, לפי החלטת יושב-ראש הכנסת והסגנים, עם יושב-ראש ועדת הפנים והוא אמר לי כי ועדת הפנים דנה בענין זה באופן יסודי ובימים האלה תסיים עבודתה בנושא זה.

היו"ר י. ישעיהו:
שלוש ההצעות לסדר-היום הנדונות בוועדת הפנים הן: (1) קליטתם הדתית והרוחנית של עולי גרוזיה - הצעת חבר-הכנסת ש. לורנץ; (2) קליטתם של עולי גרוזיה - הצעת חבר-הכנסת ז. המר; (3) קליטתם של עולי גרוזיה בישראל - הצעת חבר-הכנסת א. ורדיגר.

א. עופר:
נדמה לי שהדיון הפרוצדורלי והדיון לענין ייארכו אותו זמן. אני מבקש מיושב-ראש הכנסת שייותר על הצעתו לדחות את הערעור על הסף ונדון אם ההצעה דחופה או לא דחופה ונחליט בענין זה.

ז. שר:
השאלה היא לגמרי אחרת ונדמה לי שיש פה איזה שהוא קצר בתקשורת.

יושב-ראש הכנסת השתמש בסמכותו לפי סעיף 71D החדש וקבע שאינו מאשר את הצעתו הדחופה לסדר-היום של חבר-הכנסת בן-מאיר. אילו היתה זו הצעה רגילה לסדר-היום לא היה יושב-ראש הכנסת מאשר אותה - ועל כך אין ערעור; הערעור הוא על דחיפות הצעה שאיננה קיימת. כאן יכולים לעשות אחת מהשתיים: (א) להגיד: אין ערעור ועל כן אין על מה לדון; או, (ב) אנו מבינים שחלה פה איזו אי הבנה ומכירים שיש כאן ערעור על שיקול דעתו של יושב-ראש הכנסת שאכן אותו נושא נדון בכנסת, ולדון לגופו של ענין.

"אין ערעור", פירוש הדבר, שחבר-הכנסת בן-מאיר לא ערער על החלטתו של יושב-ראש הכנסת.

י. בן-מאיר:
לא ידעתי שזו ההחלטה, אחרת הייתי מערער עליה. אני כן מערער על החלטה זו.

ז. שר:

השאלה היחידה העומדת לדיון לפני הוועדה היא: האם צדק, או לא צדק יושב-ראש הכנסת בהחלטתו שלא לאשר את הצעתו לסדר-היום של חבר-הכנסת בן-מאיר בענין זה. אם יוחלט שיושב-ראש הכנסת לא צדק, ורק אז - מתוך הנחה שיושב-ראש הכנסת העלה את הנושא לפני סגניו שבמקרה גם דנו בענין הדחיפות - צריך להכיר כאילו הערעור השני התעורר, ואז צריך להחליט - מתוך הנחה שאפשר בכלל לדון בנושא - האם ראוי לדון בנושא.

היו"ר י. ישעיהו:

נראה את הענין כאילו עומד לפנינו ערעור (כפול: א) על החלטת יושב-ראש הכנסת שלא להכיר בהצעה זו משום האמור בסעיף 71ד(א)(2) האוסר: "עניין העומד לדיון בכנסת באותו שבוע, או שעמד לדיון, או שהוצע כהצעה לסדר-היום תוך ארבעה שבועות שקדמו למועד הגשת ההצעה, אלא אם בינתיים חלו שינויים המצדיקים דיון מחדש באותו ענין";

ב) אם הוועדה תדחה החלטתו של יושב-ראש הכנסת - נדון אם להכיר בדחיפות ההצעה.

י. רפאל:

יש כאן אי-הבנה ויכול להיות שבגלל אי-הבנה זו נבעה עמדת יושב-ראש הכנסת והסגנים.

לפני שבוע ימים דנו בוועדת הכנסת על פנייתה של יושבת-ראש ועדת השירותים הציבוריים בדבר טענת חברת-הכנסת רזיאל-נאור בענין חריגה מגדר הנושא. חברי הוועדה היו מאוחדים בדעה שהרחבת הדיון בוועדה על אספקטים שונים של הנושא אינה מאפשרת להביא לכנסת מסקנות החורגות מהנושא שהועבר לדיון בוועדה.

בכנסת הועלו שלוש הצעות לסדר-היום בנוגע לקליטתם הדתית והרוחנית של עולי גרוזיה. לפני מספר שבועות היו בעיות לעולי גרוזיה: הם רצו ריכוזים מיוחדים בשיכון, היו להם קו בלנות בענייני חינוך, הם רצו אספקת צרכי דת, תשמישי קדושה וכו' - אז זה בער. לאחר שנתקיים דיון בכנסת והנושא הועבר לדיון בוועדה, מתקיים דיון בוועדה, ונמצא מתנהל ודאי לכל הרוחב. קרה מקרה מיוחד, חלק מחברי-הכנסת ודאי יודעים, ש-14 עובדים גרוזיים פוטרם מעבודתם כסבלים בלוד בגלל סירובם לעבוד בשבת.

א. עופר:

הם נתקבלו לעבוד בשבת.

י. רפאל:

אם נתקבלו לעבוד בשבת, או לא נתקבלו לעבוד בשבת - עובדה זו אינה עומדת לדיון. טיפולתי בנושא זה. שר התחבורה הבטיח לי שהם יוחזרו לעבודה, אבל טען במכתבו: "אדם שהוא דתי אינו צריך לקבל עליו מלכתחילה משרה בה מעבידים אותו בשבת". בשבילנו זהו ענין עקרוני חשוב - סוגרים בפני יהודים דתיים חלק גדול של מקומות עבודה.

רצוני לבקש מיושב-ראש הכנסת ומסגניו שיבינו שהצעתו לסדר-היום של חבר-הכנסת בן-מאיר אינה קשורה לענין הנדון בכנסת, זהו נושא אחר; לאחר מכן נדון אם ההצעה דחופה, או אינה דחופה. אני אוסר שכלל שערורית שבת כזאת היא קובעת את דחיפות ההצעה.

י. בן-מאיר:

אפילו לפני השבת. לא יקבלו אותו עובד דתי לעבודה אם לא יחתום מלכתחילה שהוא

מוכן לעבוד בשבת.

י. רפאל:

אני מבקש שיושב-ראש הכנסת לא יעמוד על זה מבחינה פורמלית.

היו"ר י. ישעיהו:

אני מצטער שאנו בגרר ימים לדיון עצמו. יש לפנינו נקודות פורמליות נוהליות לבירור, וזו סמכותנו ולא יותר. הנקודה הראשונה היא: א) האם יש ערעור על החלטת יושב-ראש הכנסת לדחות את ההצעה מעיקרה, לפי סעיף 71ד של התקנון? ב) אם נקבל את הערעור נדון אם ההצעה דחופה או אינה דחופה. יותר מזה איננו דנים.

ר. ברקת:
 בדרך-כלל אינני נאחז בפורמליזם. אם אפשר ליישב דברים, אפילו בדוחק, אני מנסה ליישבם. בשבילי זהו ענין עקרוני. אני מודיע לכם שענין עבודתם של יהודי גרוזיה בשדה התעופה הוא אחד הנושאים המרכזיים בדיוני ועדת הפנים. כל נושא ניתן לניסוחים שונים מבלי שתוכנו ישתנה. תוכן הצעתו של חבר-הכנסת בן-מאיר זהה לתוכן ההצעה בה דנה ועדת הפנים.

כדי שלא נעמוד בפני מכשולים דומים לעתיד לבוא, עמדי על הנקודה הפורמלית ורציתי שוועדת הכנסת תקבע שאי-אפשר להכיר בנושא הגדון בוועדה כנושא להצעה רגילה לסדר-היום, על אחת כמה וכמה כנושא להצעה דחופה לסדר-היום; לכן גם אינני יכול לקבל את הצעתו של חבר-הכנסת עופר. רצוני שבענין זה תפסוק הוועדה מחדש.

ר. ארזי:
 נראה לי שהדבר אינו מסובך כל כך כפי שאמרו חברי-הכנסת שטענו שזה נושא חדש. לאחר ששמעתי את דברי חבר-הכנסת רפאל התברר לי שזהו אותו נושא. סעיף 71ג של התקנון אומר: "המגיש הצעה לסדר-היום יביא עם הגשתה דברי הסבר קצרים על מהות ההצעה." להצעתו לסדר-היום של חבר-הכנסת בן-מאיר ודאי שצריך היה להגיש דברי הסבר. ההצעה היא כללית מאוד ויש בה מסמעות די רצינית. אפשר היה להכין שבמדינת ישראל יש הפליה לרעה של יהודים דתיים. אילו הובאו דברי הסבר, כפי שחבר-הכנסת רפאל הסביר, שהמדובר הוא ב-14 יהודי גרוזיה שפוטרו מעבודתם בגלל שלא רצו לעבוד בשבת - לא היו לנו כל ספיקות שהנושא שמציע חבר-הכנסת בן-מאיר לדיון הוא אותו נושא שהועבר לדיון מהמליאה לוועדת הפנים של הכנסת.

היו"ר י. ישעיהו:
 חבר-הכנסת המר אמר בדבריו בכנסת לגבי הצעתו לסדר היום - ביום 10.11.71 - :
 "אם מחייבים יהודים גרוזיניים לעבוד כסבלים בנמל התעופה בלוד - בשבת, או בדומה לכך בבית-חרושת לטקסטיל באשקלון אין פלא שהם שואלים 'בשביל זה עלינו לארץ הקודש - כדי לחלל את השבת?!'".

ר. ארזי:
 לו היתה הצעתו של חבר-הכנסת בן-מאיר מופיעה לראשונה לא הייתי מתאר לעצמי שיושב-ראש הכנסת והסגנים, או אחד מחברי-הכנסת, היו אומרים שזה לא נושא לגיטימי. כל אחד מחברי הוועדה היה מחווה דעתו לגופו של ענין.

לשם מה קבענו את סעיף 71ד? - היו מקרים רבים, על כל פנים מקרים לא מעטים, שחברי-הכנסת היו מעלים הצעות לסדר-היום באותו נושא שעמד לדיון בכנסת והועבר לדיון בוועדה. אמרנו שיש לחסוך בעבודת הוועדות ולכן קבענו תקנה זו.

השאלה היא אם הצעה זו תופסת או לא. לפני ששמעתי את דברי חבר-הכנסת רפאל הייתי בספק, אבל לאחר ששמעתי דבריו והתברר לי שהמדובר הוא ביהודי גרוזיה - אני חושב שיושב-ראש הכנסת והסגנים עשו מה שצריכים היו לעשות לפי התקנון ואילו לא עשו זאת, ועדת הכנסת צריכה היתה לערער על כך.

היו"ר י. ישעיהו:
 רצוני לצטט גם דבריהם של חברי-הכנסת לורנץ וורדיגר לגבי הצעותיהם לסדר-היום בנושא: "קליטתם של עולי גרוזיה", מיום 10.11.71.

חבר-הכנסת לורנץ אמר: "עולים שנשלחו לעבוד בבית-חרושת 'סובי סטיל' באשקלון נתקבלו ב'ברוך הבא', אבל לא כמו שכתוב בפסוק 'ברוך הבא בשם ה'". אלא הציעו להם לעבוד בשבת. אותו הדבר בשדה התעופה לוד. תבינו שהצעה-דרישה כזו לחלל את השבת בארצנו הקדושה היא מחרידה לגבי יהודים, ששם, בהרי גרוזיה של רוסיה הסובייטית, הצליחו לשמור על קדושת השבת כל השנים. עלי לציין לסען האמת שוויתרו להם, וכמובן אינם עובדים בשבת, אולם עצם הדרישה, מחוסר טאקט ומחוסר הדרכה והבנה אלמנטרית, זעזעה אותם עד עמקי נפשם וגזלה מהם את התמימות הטבעית שלהם והגבירה את חוסר האמון שלהם לגבי אלה המטפלים בהם."

חבר-הכנסת ורדיגר אמר: "קראנו על מפעל לסריגה 'סטיל' באשקלון, אשר מנהליו דרשו מפועליו - עולי גרוזיה - לעבוד בשבתות. על אף כל ההכחות שבאו מהמפעל וממשרד שירות התעסוקה המקומי, מעידים העולים שאמנם דרשו מהם לעבוד בשבת. מה קורה כאן,

היו"ר י. ישעיהו:

ובכלל איזה מין מפעל בטחוני לסריגה הוא בית-חרושת "ססיל"? מתוך בירור במשרד העבודה נודע לנו שיש להם היתר עבודה לשלושה פועלים - ועל סמך היתר זה מופעל המפעל בשבתות, בחגים ובימים הנוראים. ומה שקרה בנמל התעופה לוד ביום ששי האחרון: באיזה רשות דרש המנהל החדש של נמל התעופה מפועליו הדתיים עולי גרוזיה המועסקים באופן ארעי כסבלים - לעבוד שעה ויותר בתוך שבת - בטענה כי מגיעים ששה מטוסים בשעה חמש בערב ויש לפרקם. ובדו"ב טובו מבטיח להם הסעה במונית לביתם - בשבת. ומי יודע אם לא יפוטרו על סירובם המוחלט לעבוד בשבת.

א. רזיאל-נאור:

הבקשה בהצעת יושב-ראש הכנסת לדחות את הערעור על הסף איננה יכולה להתקבל, עם כל הכבוד למציע, מפני שאיך אפשר לדחות על הסף דבר שלא שומעים את שני הצדדים ולא יודעים במה הסדובר.

לפי דעתי, נושא שמגיש אותו חבר-הכנסת הוא קניינו של חבר-הכנסת המגיש. הוא יודע למה הוא התכוון, האחרים יכולים רק לפרש אותו. הגדרת מהותו של הנושא ופירושו של הנושא אינם זהות החופפת זו את זו. אם המציע טוען שהנושא שהוא מציע אינו זהה לנושאים האחרים - חייבים לסמוך על דעתו. הוא יודע מה הוא רוצה להגיד. כך שאיננו יכולים לדחות את הענין על הסף.

האם יש זהות מוחלטת בין הנושא הנמצא בדיון בוועדה לבין הנושא המוצע על-ידי חבר-הכנסת בן-מאיר? - יכול להיות שהאילווסטרציות המלוות את הנושא הן זהות, אבל הנושא הוא אחר. האם מותר לדרוש מיהודי במדינת ישראל שיתחייב מראש לעבוד בשבת, אחרת אי-אפשר יהיה להעסיקו באותו מקום עבודה? דעתי ידועה לי וגם לכם, אבל האם מותר לחייב יהודי לחתום מראש שהוא מתחייב לעבוד בשבת לא בענין של צה"ל, בטחון, או פיקוח נפש? לו היה חבר-הכנסת בן-מאיר מגדיר את הצעתו באופן סתמי וכולל - היה ברור שזהו הנושא: האם מותר לחייב לעבוד בשבת, ואז אם נמצא נושא כזה בדיון בוועדת הפנים כתוצאה מכך שבמליאת הכנסת דיברו על קליטתם של יהודי גרוזיה, איננו יכולים להגיד שהנושא שמציע חבר-הכנסת בן-מאיר לא חייב להיות נדון במליאת הכנסת ולעבור לדיון בוועדה.

כיצד בוחנים דחיפות הצעה? - אם אפשר למנוע מעשה על-ידי העלאת הנושא לדיון דחוף בכנסת. יכול להיות שאם הכנסת תשמע את הנושא הזה ייתכן שיהיה שינוי, וכבר היו דברים לעולמים. היתה הצעה לסדר-היום של חברת-הכנסת סנהדראי בענין העבודה בשבת ברכבת בחיפה, קמה סערה גדולה מאוד ובכל זאת הגיעו למסקנות וסידרו את הדבר. ייתכן שגם לענין שדה התעופה לוד נגיע למסקנות ונסדיר את הענין.

היו"ר י. ישעיהו:

השאלה היא: האם הנושא הזה, בכל הכבוד הראוי לנושא הזה, כלול בהצעות לסדר-היום העומדות לפני ועדת הפנים, אם לאו. אני מבקש לא להכניס לענין הזה את כל הפאתוס שיש לענין הזה.

א. רזיאל-נאור:

(א) לא חרגתי מהמסגרת. אני מנסה להסביר מדוע נושא זה אינו זהה לנושאים הנדונים בוועדת הפנים; (ב) לא פלא שאנשים שאיכפת להם מביעים דעתם באיזה אופן שהוא.

אין זה נושא חדש, כבר הגבילו זכויותיהם של יהודים לעבוד במדינה הזאת מטעמים אידיאולוגיים, וגם זה טעם אידיאולוגי. דחוף מאוד למנוע אילוץ יהודים לעשות דבר הנוגד את הכרתם ומצפונם; על כן נושא זה הוא דחוף, לדעתי.

צ. צימרמן:

אני מבקש שנעמוד על כך שאנו דנים עתה על השאלה הפורמלית ולא אם הנושא דחוף או לא דחוף. השאלה היא אם הנושא בכלל יכול לעמוד על סדר-היום, או לא, כי כך היתה החלטת יושב-ראש הכנסת; לכן נמצאים אנו עדיין בדיון על הסף. יורשה לי להעיר לחברת-הכנסת רזיאל-נאור שאנו עומדים עדיין בדיון על הסף, ואינני יכול להגיד שדיון על הסף לא יכול להימשך - הסף הוא ארוך.

צ. ציטרמן:

מקרה זה בוחן לנו האפשרות הראשונה לפרש סעיף חדש שקיבלנו בתקנון ולפי הפירוש הזה בוכל, אם נרצה, להרחיב, לצמצם, א לבטול לפירוש דווקני של הסעיף. בענין זה אני נוטה לפירוש דווקני, אחרת לא יוכל התקנון למלא את תפקידו. מה אומר סעיף 171(א)(2)? - "ענין העומד לדיון בכנסת..." השאלה היא האם הענין הזה עומד לדיון בכנסת. שאלה זו עומדת לפנינו לבירור.

הכביד עלינו חבר-הכנסת בן-מאיר שלא צירף דברי הנמקה להצעתו זו ובכך גם לא כיבד תקנה 171 של התקנון הדורשת זאת. לא נאמר בתקנון מה הדין של מגיש הצעה לסדר-היום שלא הגיש דברי הסבר קצרים על מהות ההצעה.

ההצעה הוגשה כהצעה דחופה לסדר-היום. לא בקלות החלטנו שלא לאשר את ההצעה לסדר-היום ולכן גם לא הגענו לדיון אם זו הצעה דחופה לסדר-היום אם לאו, נהגנו ביתר זהירות. יש בין סגני יושב-ראש הכנסת חברים היושבים בוועדת הפנים והם אמרו שבדיוק בנושא זה דנה ועדת הפנים, אך יושב-ראש הכנסת והסגנים ביקשו בכל זאת לברר את הדבר עם יושב-ראש ועדת הפנים ויושב-ראש ועדת הפנים אמר שדנים בנושא זה; לכן לא אושרה ההצעה.

אילו היה אחד החברים של ועדת הפנים טוען שנושא זה הוא נושא חדש ואינו כלול בהצעות לסדר-היום שהועברו מהמליאה לדיון בוועדת הפנים וועדת הכנסת היתה מחליטה שזהו באמת נושא חדש - אז יכול היה חבר-הכנסת בן-מאיר להגיש הצעה זו לסדר-היום; אבל שאלה זו לא התעוררה וועדת הפנים דנה בנושא זה, אם כך מה אנו רוצים? בוועדת הכנסת אין חילוקי דעות לגבי זה שדיון בוועדה הוא דיון בכנסת.

י. בן-מאיר: לא כתוב בתקנון "ענין העומד לדיון בוועדה", אלא: "ענין העומד לדיון בכנסת, או שעמד לדיון, או שהוצע כהצעה לסדר-היום תוך ארבעה שבועות שקדמו למועד הגשת ההצעה..."

צ. ציטרמן: דיון בוועדה נחשב לדיון בכנסת. גם בגלל הסיבה הזאת הוחלט שאין לאשר את ההצעה.

ידוע לי שאפשר לפרש כל סעיף איך שרוצים. כך אני מפרש את סעיף 171, וכך חושב אני שצריך לפרש אותו. אם ועדת הכנסת תחליט להרחיב את הפירוש - נצטרך להגיש הצעות לתיקון ופירוש הסעיף יהיה לפי הפרשנות של ועדת הכנסת.

מ. זר: אין לדון לגופו של ענין, לא על כך בא הערעור. יושב-ראש הכנסת הסביר את הדברים בצורה נכונה. לפני יושב-ראש הכנסת והסגנים עמדה השאלה: האם ענין העומד לדיון בכנסת או באחת מוועדותיה יכול לעלות שוב לדיון בכנסת כהצעה לסדר-היום. זו הבעיה היחידה. אינני מבין מה ההתרגשות של ח"כ בן-מאיר.

חבר-הכנסת לורנץ אמר בדבריו: "עולים נשלחו לעבוד בשבת", הוא אמר דבריו באופן כללי, הוא לא אמר: עולים מגרוזיה נשלחו לעבוד בשבת. הצעתו לסדר-היום של חבר-הכנסת בן-מאיר: "מניעת עבודה והפלייתם לרעה של יהודים דתיים" היא אותה הצעה. כאשר אומרים "עולים" אין זה יוצא מן הכלל, הביאו לדוגמה יהודים-עולים מגרוזיה.

י. בן-מאיר: לא הביאו לדוגמה את עולי גרוזיה, ההצעה היתה: קליטתם של עולי גרוזיה.

מ. זר: סגני יושב-ראש הכנסת חושבים שהחלטת יושב-ראש הכנסת והסגנים היתה נכונה. אמרנו שבעיית הפליית יהודים לרעה בעבודה עומדת על סדר-היום של ועדת הפנים בעקבות שלוש הצעות לסדר-היום שנדונו במליאת הכנסת.

י. רפאל: אילו נוסח ההצעה היה: "הפליית יהודים לרעה בעבודה" לא היו מחליטים להעביר את ההצעה לדיון בוועדת הפנים, אלא בוועדת העבודה.

מ. זר: גם אני לא הבינתי מדוע הועברו ההצעות לדיון בוועדת הפנים.

יצאנו מנקודת ראות שהצעה בנוסח כזה נמצאת על סדר-היום של הכנסת בוועדת הפנים של הכנסת בעקבות שלוש הצעות לסדר-היום. לא היתה כלל בעיה אם להכיר בדחיפות, אם לא; הבעיה היתה אם בכלל להעלות את ההצעה לסדר-היום של הכנסת, והחלטנו שאם הצעה כזו עומדת לדיון בוועדת הפנים אין צורך שהצעה בנוסח דומה תועלה שוב לדיון בכנסת. ההגיון מחייב לא להעביר נושא לדיון בוועדה כאשר נושא דומה לו נדון עדיין בוועדה. עובדה היא שוועדות הכנסת מקיימות 3-4 ישיבות בשבוע, אין זה נימוק מכריע, אך זו המציאות. העברת נושא לוועדה מצריכה ישיבות נוספות, דיונים נוספים בזמן שאנו בלאו הכי נמצאים בדוחק. אינני רוצים להעמיס על הוועדות עבודה שאיננה נחוצה.

מ. נסים: אני רוצה להתייחס רק לצד הפורמלי-נוהלי, והצד הפורמלי-נוהלי יקבע אם ההצעה נדונה או לא נדונה בכלל בכנסת.

יש הבדל תהומי בין המצב שהידהד עד היום בציבור, מאז שנת 1952 - שעות עבודה ומנוחה, לבין המצב היום. המסקנות אינן חשובות. היום, בזמן זה, נולד ענין שהוא חדש לחלוטין. אינני מחווה כאן דעת. כאשר יעלה נושא זה לדיון - אם נכון לנהוג כפי שנהגו, או לא - אולי תהיה לי דעה אפיקורסית. אבל להגיד שזה אותו נושא - אינני יכול לעכל. זוהי שאלה יסודית חדשה, עקרונית, אם במדינת ישראל אפשר לדרוש מאדם התחיימת לפני קבלתו לעבודה, לא אחרי קבלתו לעבודה - זה שייך לכל יהודי ולא רק ליהודי גרוזיה - שיידע שהוא חייב לעבוד בשבת, ואם לא - לא יתקבל. זהו נושא שמעולם לא נדון בכנסת, הוא לא נדון מעולם בציבוריות הישראלית - לא היה ולא נברא.

אני מציג את הענין כשאלה. נביח שוועדת הפנים של הכנסת תגיע למסקנות דלהלן: "במדינת היהודים אסור לדרוש התחייבות מראש. - מפל-עובד - שעליו לעבוד בשבת, כי זה נוגד את מגילת העצמאות, נוגד את זכויות האדם...". איך היתה ועדת הפנים מוכנה להסכים לזה? יכול להיות שאין מנוס אלא לדרוש התחייבות כזאת. איך היתה ועדת הכנסת מתייחסת למסקנה כזאת כאשר הנושא הוא: "קליטתם הדתית והרוחנית של עולי גרוזיה"? אם היה מובא לפני ועדת הכנסת טיעון שזהו נושא חדש, האם ועדת הכנסת היתה אומרת שזה אותו נושא?

היו"ר י. ישעיהו: כן. לפי הדיון שקיימנו על טענת חברת-הכנסת רזיאל-נאור שמסקנה פלונית היא נושא חדש, אמרנו - ועדיין לא קיבלנו החלטה - שאם בדברי מציע ההצעה נזכרו אותם דברים, אין זה נושא חדש. האם במליאת הכנסת הוזכר הנושא של עבודה בשבת? - כן. אם ועדת הפנים תגיש מסקנות על עבודה בשבת ואחר החברים יטען שזה נושא חדש - אני אטען שאין זה נושא חדש.

י. רפאל: אינני מסכים לפסק הזה. רוב החברים בוועדה היו בדעה הפוכה. חברי-הכנסת: ארזי, גולן עופר ואני אמרנו - מבלי להתייחס לעצם הענין של הצעת חבר-הכנסת בן-מאיר - איננו רוצים שיתקבל בוועדה סיכום שהוא איננו כלול בנוסח ההצעה שהועלה בכנסת. מדוע יושב-ראש הוועדה פוסק ההיפך? יושב-ראש הוועדה יכול להגיד שהנושא עדיין לא סוכם.

היו"ר י. ישעיהו: אמרתי שעדיין לא קיבלנו החלטה. כך רואה אני את הדברים לגבי ועדת הפנים.

מ. נסים: אם הודעת יושב-ראש הוועדה תהיה על דעת רוב חברי הוועדה, אם תוגש הצעת החלטה כזאת על-ידי מאן שהוא ובה ייאמר אם מותר או אסור לדרוש התחייבות ~~ממגוררים~~, לא מיהודי גרוזיה, - אני סבור שאין צורך בהצעות לסדר-היום. לא תהיה אפשרות להגיש הצעות לסדר-היום. מה יהיה אם היינו רוצים זאת אחרת? - במקום לדון על קליטתם הדתית והרוחנית של עולי-גרוזיה ידונו פתאום על כל היהודים? כך מונעים מחבר-הכנסת להעלות בעיה בכנסת.

היו"ר י. ישעיהו: כחבר הוועדה, חוזר אני ומשיב לשאלתו של חבר-הכנסת נסים: אם תוגש הצעה בנושא זה במסגרת הדיון וההצעה תתקבל או תהיה הצעת מיעוט, אם אחד מחבר-הכנסת יטען שזה נושא חדש - אני מצביע בעד זה שזה לא נושא חדש.

י. גולן: אין דיון על ענייני גרוזיה בלי דת.

מ. נסים: אי-אפשר שנגיע בוועדת הפנים למסקנה רק לגבי השאלה העקרונית של יהודי גרוזיה, אין זה מתאים לכנסת ישראל. האם רק לגבי יהודים-עולים מגרוזיה לא נאפשר עבודה בשבת, ואילו לגבי עולים אחרים או יהודים אחרים כן נאפשר עבודה בשבת?

י. בן-מאיר: לגבי הערות של מספר חברים על ההתרגשות שלי: אני חושב, ואני מדבר רק על השאלה הפורמלית, שכמה מחברי הוועדה אינם מעריכים נכונה את ההתרגשות שהנושא הזה גורם לאנשים במדינה ואף התרגשות גדולה יותר לאנשים מחוץ למדינה. אין מעריכים את ההתרגשות של נושא זה בציבור.

כל אחד מאיתנו מסכים, ואין חילוקי דעות לגבי הסעיף בתקנון ולגבי מגמת התקנון ומגמת יושב-ראש הכנסת. לדעתי זהו תקדים מסוכן מאוד. מגמת התקנון היתה למנוע מחבר-הכנסת להעלות נושא העומד לדיון בכנסת באותו שבוע, או שעמד לדיון, או שהוצע כהצעה לסדר-היום תוך ארבעה שבועות שקדמו למועד הגשת ההצעה, אלא אם בינתיים חלו שינויים המצדיקים דיון מחדש באותו ענין; הכוונה היתה למנוע מהכנסת לחזור על אותו נושא. אם חבר-הכנסת מעלה לדיון בכנסת אותה הצעה, אך בניסוח שונה, זה דבר אחד; אבל הנושא שאני מעלה לדיון הוא נושא חדש לגמרי. גם חברי-הכנסת נסים, רזיאל-נאור ורפאל אמרו יפה שזה נושא חדש. בדברי בנושא זה לא אזכיר את עולי גרוזיה.

אתם טועים בכך אם חושבים אתם שנושא הצעתי הוא ענין דתי, אין זה כלל ענין דתי. הנושא שאני מעלה הוא נושא סוציאלי: אם ניתן לצמצם אפשרויות תעסוקה של קבוצות באוכלוסייה בגלל אמונתם. כאשר היה הענין של פיטורי העובדים בלוד לא הצעתי על זה הצעה לסדר-היום, כי זה באמת קשור לנושא הנדון בוועדת הפנים. הצעתי הצעתי לסדר-היום בעקבות הודעתו של מנהל שדה התעופה, ודברים אלה נשמעים הרבה במדינה - לא ראיתי שום אדם מוסמך להגיד דברים כאלה, לא פקיד בכיר ממשרתי ואף לא שר בממשלה, זו הפעם הראשונה שפקיד בכיר בממשלה, ועכשיו גם שר, אומרים: אני אעמיד כדרישה מוקדמת שכל אדם שירצה להתקבל לעבודת סבלות בשדה התעופה לוד, היות ודרושה שם תורנות בשבת, אחתים אותו מראש על עבודה בשבת. אלה בדיוק הדברים שנאמרו ואני זוכר אותם בעל-פה. בגלל דברים אלה הצעתי את הצעתי לסדר-היום.

כאשר מצטטים דברים מהפרוטוקול, בכל נאום יש עיקר ויש טפל. חבר-הכנסת המציע יכול להרחיב את הדיבור באותו נושא. דובר על שיכון, דובר על צרכי דת וכו'. לפי מה שאתם אומרים כל הצעה על נושא השיכון תידחה בגלל שבהצעה לסדר-היום בענין קליטתם של יהודי גרוזיה דובר על שיכון. זה אבסורד. עיקר ההצעה היה: עולי גרוזיה. בכך זה התחיל ובכך נסתים. היו לעולי גרוזיה בעיות של שיכון וצרכי דת, אך לא זה הנושא העיקרי עלינו דנו.

היות והדיון בוועדת הפנים יימשך זמן רב, מונעים אתם מאיתנו להעלות את נושא הצעתי לסדר-היום לדיון בכנסת. לדעתי, ההשלכות מכך יהיו שהשיתוף שלנו במדינה ייפגע.

י. נבון: אילו מיין דיבורים אלה? - השיתוף שלנו במדינה!?

היו"ר י. ישעיהו: עד כמה שידוע לי הצעת חבר-הכנסת בן-מאיר הוגשה ללא דברי הסבר.

י. בן-מאיר: ואם אגיש דברי הסבר?

היו"ר י. ישעיהו: תגיש את דברי ההסבר ליושב-ראש הכנסת.

ה צ ב ע ה

החלט: לדחות את ערעורו של חבר-הכנסת בן-מאיר על החלטת יושב-ראש הכנסת והסגנים בדבר אי-אישור הצעתו לסדר-היום בנושא: "סניעת עבודה והפלייתם לרעה של יהודים דתיים", כיוון שהנושא נדון בוועדת הפנים של הכנסת.

ר. ברקת: אני מפרש זאת כהחלטה האומרת: שאם ענין נדון בוועדה ואין יסוד לראות את הנושא המוצע מחדש בנושא חדש, אין ליושב-ראש הכנסת והסגנים הזכות להכיר בהצעה וועדת הכנסת לא תיכנס לבירור היסודי, אלא תדחה אותו על הסף.

י. רפאל: פירוש זה ישים קץ להצעות לסדר-היום. אני מבקש להעלות זאת כסעיף לדיון בוועדה.

הי"ד י. שעיהו: אין צורך בתגמפת הפירוש שהציע יושב-ראש הכנסת. סעיף 71 של התקנון הסמיך את יושב-ראש הכנסת להחליט על אי-אישור הצעה לסדר-היום לפי השיקולים המפורטים באותו סעיף. אם יהיה ערעור על החלטת יושב-ראש הכנסת נקיים דיון.

נוסח ההחלטה יהיה:

החלט: בהתאם לסעיף 71 של התקנון - לדחות את הערעור הנ"ל, כיוון שהנושא המוצע נמצא בדיון בוועדת הפנים של הכנסת.

הישיבה נועלה בשעה 10.15.